

Keuze te over

Veel nieuwe rassen op rassenlijst

Elk jaar is het in de maïsteelt een komen en gaan van nieuwe rassen, allemaal net iets beter op bepaalde punten dan het aanbod van afgelopen jaar. Toch overheerst een klein aantal van die rassen de markt. Dat lijkt dit jaar niet te veranderen. Veel belangrijker is het hoe dit jaar verder wordt gegaan met de verplichte onderzaai en hoe juist nu het verdwijnen van Mesurool wordt opgevangen. In verschillende blokken al het nieuws voor het nieuwe maïseseizoen op een rijtje.

Dit jaar is het gebruik van Mesurool vanaf 3 april niet meer toegestaan. Alleen al behandeld zaad dat voor die dag is geproduceerd, mag nog worden gebruikt. Dat is nog heel beperkt mogelijk, omdat zaaizaadbedrijven ook geen Mesurool meer hebben om te gebruiken. Het betekent zoeken naar alternatieven op percelen waar vogelvraat en fritvlieg

een probleem kunnen vormen. Daar komt bij dat ook Sonido, de aangewezen zaadontsmetting tegen ritnaalden, in 2020 voor het laatst mag worden toegepast. Het betekent dat de mogelijkheden om bij het zaaien al maatregelen tegen vraat te nemen alleen maar worden ingeperkt. En dat met de verwachting dat ritnaalden een toenemend probleem zijn, doordat met de groenbemesters de kans op besmetting groeit. Vooral nu op veel percelen een goed ontwikkeld gewas groeit, ontstaat een ideale voedingsbodem voor ongedierte. André ten Heggeler van Syngenta heeft al vastgesteld dat op percelen waar meerdere jaren een goede groenbemester heeft gestaan en waar nu bij onderzaai een goed gewas groeit veel kniptorren te vinden zijn. "Dat is de volwassen fase van de ritnaalden, dus je kunt ervan op aan dat dit nieuwe problemen op maïspcelen gaat veroorzaken."

Limagrain denkt met de breed werkende combi-coating Starcover-Force 20CS een oplossing voor de langere termijn te kunnen bieden. "Alhoewel we dit jaar ook zeker nog Sonido leveren, hebben we ervoor gekozen om Starcover-Force als premium zaadbehandeling naar voren te schuiven", stelt commercieel manager Jos Groot Koerkamp. Als standaardontsmetting tegen kiem- en bodemschimmels voert Limagrain komend seizoen Redigo M bij alle zaadbehandelingen.

Syngenta: ranking klopt

Een groeiend aantal rassen op de aanbevolen rassenlijst voor maïs is afkomstig van Syngenta. Dit jaar komen er weer twee nieuwe bij die hoog scoren. Veel verwacht het bedrijf van Abelardo. Dit ras staat al op de lijst in België en Luxemburg en behoort ook daar tot de toppers. Het is een ras dat hoog scoort in zetmeel en in opbrengst en daarmee vooral behoort tot de top van de rassen en zetmeelopbrengst per hectare. Het is wel een lang, massaal gewas met matige cijfers voor stevigheid. Daar zit een klein risico in voor open gebieden. Een andere nieuw ras waar productmanager Kurt Goedhals van Syngenta het nodige van verwacht, is SY Telias. "Dat heeft vooral potentie als MKS- en CCM-ras. Het staat echter nog niet op de lijst aanbevolen rassen in Nederland."

Overigens vindt Goedhals alle kritiek op deze lijst soms wat overdreven. "Je kunt aanmerkingen hebben, maar als het erop aankomt, zien we dat

de volgorde op de lijst prima overeenkomt met de resultaten van onze eigen onderzoeken. Het is dus een prima lijst om je keuze op te baseren."

Loonwerker belangrijker

De komende jaren zullen de problemen in de maïsteelt alleen maar toenemen, verwacht Goedhals. "Volgend jaar hebben we niets meer tegen de fritvlieg, terwijl we ook de problemen met de bonenvlieg zien groeien. Dat soort zaken maakt zorg voor bijvoorbeeld een goede beginontwikkeling steeds belangrijker. Dat is in het voordeel van de loonwerker, want daar kan hij zijn kwaliteiten laten zien. Vroeger kon iedere domme boer nog maïs telen, nu zijn er zoveel beperkingen dat het gaat om kennis en professionaliteit om het goed te doen. Daar kan de loonwerker zich bewijzen."

Limagrain: vroegheid blijft belangrijk

De tendens die op de rassenlijst te zien is, steeds meer vroege rassen met hogere opbrengsten, is ook te zien bij Limagrain. Het past volgens Jos Groot Koerkamp ook bij de wensen van de markt. "Wij zien dat er veel telers zijn die geen zin hebben in onderzaai en dus kiezen voor een tijdige oogst, waarbij voor 1 oktober nog een groenbemester wordt gezaaid." In contacten met telers merkt Limagrain dat veel boeren de onderzaai als een mislukking hebben ervaren. "Dat heeft zeker ook met de droge zomer te maken, maar het maakt dat het voor telers toch een teleurstelling is, vooral als ze het na de oogst opnieuw hebben moeten inzaaien", constateert Groot Koerkamp. "Dat maakt dat waarschijnlijk nog meer mensen zullen kiezen voor nazaai met behoud van een zo hoog mogelijke maïsopbrengst en dus een vroeg ras moeten kiezen."

Hoewel Limagrain dit jaar vier nieuwe rassen op de aanbevelende rassenlijst heeft, verwacht het dat LG 31.205 dit jaar opnieuw het grootste ras zal blijven. "Dit blijft het ras met de hoogste VEM-opbrengst onder de zeer vroege rassen. Gecombineerd met de hoge zetmeelopbrengst maakt dit het een echte allrounder voor alle gebieden", aldus Groot Koerkamp.

Nieuw dit jaar is LG 31.207, een ras dat nauw verwant is met LG 31.205. Het ras scoort iets hoger in de VEM-opbrengst, maar haalt dat wat meer uit de restplant. Het ras zal exclusief door de twee grote coöperaties ForFarmers en Agrifirm worden aangeboden.

In de zeer vroege groep heeft Limagrain met LG 31.214 en LG 31.220 nog twee nieuwe rassen. Dit zijn rassen die de voederwaarde veel meer uit de restplant halen en daarmee passen bij bedrijven die veel maïs in het rantsoen hebben. LG 31.214 haalt daarbij de hoogste voederwaardeopbrengst per hectare in de vroege groep.

Bij de rassen geschikt voor korrelmaïs en CCM is LG 31.225 een nieuwkomer van Limagrain. Deze behoort tot de top-drie van meest opbrengende rassen in deze groep.

Voor korrelmaïs is dit ras wellicht wat aan de late kant, maar voor CCM of geplette maïs lijkt het wel zeer geschikt. Naast deze rassen verwacht Limagrain ook te kunnen scoren met LG 30.258. Dit ras is groot in Europa en is in België het meest verkochte ras. Het past zeker goed in de zuidelijke provincies. Het ras sluit prima aan bij de reeks rassen die Limagrain voor de Nederlandse markt heeft.

Voor gronden die extreem droogte- en hittegevoelig zijn, heeft Limagrain nu een speciale index voor rassen met een hoge droogtetolerantie, genaamd Hydraneo. Dit zijn rassen die zijn gemonitord in situaties met extreme hitte en droogte. Deze rassen hebben volgens Groot Koerkamp een meerwaarde op droogtegevoelige percelen waarop je niet kunt beregenen. "Afgelopen jaar hebben we in Nederland voor het eerst verbrande maïs gezien. Dat komt niet snel voor, maar op sommige gronden kan dit gebeuren. Daarvoor hebben we nu rassen als LG 31.219 en LG 30.215. Uiteraard moet je er in alle gevallen eerst voor zorgen dat de bodemomstandigheden perfect zijn, want anders red je het met geen enkel ras."

Let op de bodem

Om problemen met bodemschimmels en vraat te voorkomen, adviseert Limagrain om groenbemesters tijdig dood te spuiten of onder te werken. "Dat moet zeker een maand voor het zaaien van de maïs gebeuren om een goede vertering van de groenbemester te bewerkstelligen. Wacht je te lang of spuit je niet, dan verhoog je niet alleen de kans op ritnaalden, maar is het ook lastiger om de groenbemester goed onder te werken. Zeker met een grote hoeveelheid plantmateriaal is het belangrijk om het zaaibed op orde te hebben, anders krijg je nog meer problemen met groenbemesters die opnieuw uitlopen en zo de maïs beconcurreren."

Force - waarvan het gebruik voorlopig is zekergesteld - is een pyrotheïde, dat wil zeggen een stof die niet door de plant wordt opgenomen, maar in de bodem vrijkomt en een soort dampklaag rond het zaad realiseert. Zolang dit middel er is, wordt een aantasting door bijvoorbeeld ritnaalden (maar ook bonenvlieglarve en duizendpoot) sterk tegengegaan. De werking is echter tijdelijk en daarom is het belangrijk dat de maïs zich snel ontwikkelt. Limagrain combineert het gebruik mede daarom met de eigen biostimulerende Starcover-coating. "Dit geeft een duidelijke stimulans aan de beginontwikkeling, zo blijkt uit proeven die we de afgelopen jaren hebben uitgevoerd", stelt Groot Koerkamp. "De combinatie van groeistimulator en Force zorgt ervoor dat de kiemplanten voldoende sterk en weerbaar zijn als de Force is uitgewerkt."

Door de snelle groei wordt volgens Limagrain de kans op vogelschade ook kleiner, ondanks het ontbreken van een primair middel tegen vogelvraat. Om telers te overtuigen dat dit afdoende werkt, geeft het bedrijf een gratis garantie met de LG MaisService. Wie zaaizaad gebruikt met de Starcover-Force-coating en dit voor 30 april aanmeldt, krijgt een gratis vogelschadeverzekering, al blijft dat wel beperkt tot het beschikbaar stellen van gratis nieuw maïszaad bij vogelvraat. Eventueel verlies aan opbrengst wordt niet vergoed.

Komend jaar mag zaad nog tot 3 april met Mesurol worden ontsmet. Daarna is het definitief verboden.

KWS, de tweede grote maïszaadleverancier in Nederland, kiest een andere strategie. Die biedt alle rassen aan met de mogelijkheid om te kiezen voor een behandeling met Initio Bird Protect. Dit is een coating met een groeistimulator die de wortelgroei en fosfaatopname stimuleert. Uit proeven die KWS het afgelopen jaar uitvoerde, bleek dat de bescherming tegen vraat ongeveer gelijk was aan die van Mesurol en dat de plant een twaalf procent sterkere beginontwikkeling had.

Tegen vogelvraat is aan de coating de werkzame stof ziram toegevoegd.

Voor percelen waar kans op schade door ritnaalden bestaat, biedt KWS voor een beperkt aantal rassen een behandeling met Sonido en Redigo M aan. Dit laatste middel beschermt vooral tegen bodemschimmels.

Bij Syngenta is nog een compleet pakket afweerstoffen beschikbaar. Ook deze combineren groeistimulatoren met de nog beschikbare chemische middelen. Tegen ritnaalden gebruikt Syngenta Force in combinatie met Vibrance en Maxim Quatro. Dit laatste is een combinatie van vier stoffen die beschermen tegen kiemschimmels en mycotoxines. Wie meer schade van vogels verwacht, kan in plaats van Sonido kiezen voor een combinatie met Korit met de werkzame stof ziram. Deze stof is voldoende afschrikkend voor vogels en voorkomt daarmee vogelvraat.

TEKST: **Toon van der Stok**

FOTO'S: **Cumela Communicatie**

Door het wegvallen van allerlei middelen komt het steeds meer op kennis aan. Dat biedt kansen voor loonwerkers.

KWS: kijk ook eens naar de Belgische lijst

Hoewel KWS met een flink aantal rassen op de Nederlandse aanbevolen rassenlijst staat, blijft het bedrijf kritisch op deze lijst, vooral nu er dit jaar allerlei aanvullende berekeningen nodig waren om alle cijfers te kunnen publiceren. "Dat maakt dat je twijfels krijgt bij deze lijst", stelt directeur Jan Bakker. "Het kan gebeuren dat er iets fout gaat bij de proefnemingen, maar dan moet je het niet met allerlei kunstgrepen gaan repareren. Dan kun je beter niets publiceren."

Hij adviseert Nederlandse loonwerkers en telers ook eens naar de aanbevolen lijst van het Belgische ILVO te kijken (zie www.ilvo.vlaanderen.be/rassenlijst). Op deze lijst staan veel rassen die ook in Nederland op de lijst staan, maar ook een groot aantal andere. Bakker vindt het vooral belangrijk om hier ook te kijken naar de kwaliteitskenmerken, zoals zetmeelgehalte en stevigheid. "België is daarin ook resoluter dan Nederland. Zijn er geen cijfers of is het niet goed, dan wordt het ras niet opgenomen. Ik zou beide lijsten daarom altijd vergelijken. Als een ras op beide lijsten staat, kies ik voor de Belgische kwaliteitscijfers. Dat geeft zekerheid. Dat is voor een loonwerker belangrijk, want gewassen die gaan legeren, leveren twee keer een probleem op: met het afrijden van platte maïs verdien je niets, want dat kost te veel tijd, en de boer heeft een probleem met zijn

kuil", aldus Bakker. Als een ras niet in België op de lijst staat en wel in Nederland met veel niet-onderzochte kwaliteitskenmerken, dan zou Bakker voorzichtig zijn. "Je weet nooit of iets in beide landen is onderzocht, maar vaak kiezen landen wel voor beide, omdat de omstandigheden gelijk zijn. Staan ze er niet op, dan plaats ik mijn vraagtekens."

Sommige rassen worden zowel in België als in Nederland onderzocht, maar firma's maken soms ook een keuze voor één land om de kosten te beperken. Zo zijn er op de Belgische lijst een aantal KWS-rassen te vinden die in Nederland niet op de lijst staan, maar wel veel worden verkocht. Bakker verwacht bijvoorbeeld veel van Papageno, een heel vroeg ras dat een grote oogstzekerheid heeft en goed als snijmaïs of als MKS kan worden gebruikt. Het ras staat hoog op de Belgische lijst met een hoge opbrengst in de zeer vroege groep. In Nederland ligt het twee jaar in onderzoek en scoort het daarin ook in de zeer vroege groep. Het is daarom één van de rassen waar KWS vol op inzet.

Net als andere jaren heeft KWS een eigen lijn met rassen die in Nederland hoog scoren. Bij de meest geteelde rassen is het daarbij vaak stuivertje wisselen met de topper uit het LG-assortiment. Afgelopen jaar was Genialis het op één na meest geteelde gewas en ook dit

jaar verwacht Bakker daar weer veel van. "Dit is een ras waar iedereen op kan bouwen, dat altijd blijft staan en een hoge korrelopbrengst combineert met oogstzekerheid."

Andere rassen waar KWS veel van verwacht, zijn Megusto - "Krachtvoer op stam", volgens Bakker - en Corazon, twee toppers in opbrengst die dit jaar nieuw zijn op de Nederlandse lijst voor korrelmaïs en CCM. Voor de noordelijke gebieden beveelt Bakker Prixdor aan. "Die blijft nog staan bij windkracht 10", lacht hij. "Het is in de kweeklijnen familie van Genialis en zeer geschikt voor de Nederlandse omstandigheden."

Veel voederwaarde

Bakker adviseert loonwerkers en telers bij de teelt van maïs niet alleen naar de platte voederwaarde te kijken, maar ook de voederwaarde in geld te bekijken. "Bij een goed gewas maïs oogst je 8000 kilo zetmeel en 1400 kilo eiwit. Vertaal je dat in voederwaarde, dan is de opbrengst 8000 x € 0,25 is € 2000,- aan zetmeel en 1400 x € 0,60 is € 840,- aan eiwit. Dat haal je bij gras nooit. Bij een goede opbrengst van twaalf ton gras in een jaar heb je nog maar 1800 kilo eiwit. Daar komt dan nog wel wat suiker en restplant bij, maar het haalt nooit de opbrengst van maïs. Het is dus altijd aantrekkelijk om daar waar mogelijk maïs te telen."